

INFORMACIJA AUTORIAM

1.1. „Kalbotyros“ žurnalo „Lietuvių kalbos“ sąsiuvinio redaktorių kolegijai įteikiami du spaudai visiškai parengti straipsnių egzempliorai. Rekomenduojama apimtis – iki 15 mašinarščio puslapių; didesnis apimties straipsniai spausdinami tik išimties tvarka atskiru redaktorių sprendimu. Popierius turi būti standartinio formato (210×297 mm), rašomoji juostelė – ryškiai juoda.

1.2. Pagrindinė leidinio kalba – lietuvių, bet priimami ir darbai, parašyti anglų, latvių, prancūzų, rusų, vokiečių kalbomis.

1.3. Jeigu straipsnis parašytas lietuviškai, po jo dedama santrauka (reziumė) užsienio kalba (pageidautina anglų); po straipsnių užsienio kalbomis dedama lietuviška santrauka.

Be santraukų spausdinamos lingvistinės pastabos, publikacijos, recenzijos, informacinio pobūdžio tekstai.

1.4. Kadangi leidinys recenzuojamas, kartu su straipsniais įteikiama viena habilituoto daktaro arba dvi mokslo daktarų recenzijos. Recenzentų payardes numatoma skelbti publikacijų pabaigoje.

Recenzijų nereikia 1.3 nurodytiems darbams (lingvistinėms pastaboms ir kt.), spausdintiems be santraukos kita kalba.

2.1. Tekstas (taip pat ir išnašos!) spausdinamas per du intervalus kanceliarinio tipo mašinėlė (portatvinės mašinelės netinka). Autoriaus vardas ir pavardė nurodomi po straipsnio antraštės, atskiriant juos nuo antraštės ir teksto trijų intervalų tarpais. Vardas rašomas nesutrumpintas – tik prieš su pavardes įprasta rašyti vardo bei tėvavardžio (отчество) inicialus. Paastrąštės nuo pagrindinio teksto iš viršaus ir apačios taip pat atskiriamos trijų intervalų tarpais. Antraštės, paastrąštės ir autoriaus vardas bei pavardė spausdinami mažosiomis raidėmis.

2.2. Viename mašinarščio puslapyje turi būti 28 – 30 eilučių, vienoje eilutėje – 60 – 65 mašinelės kirčiukai („sutartiniai rašmenys“), įskaitant tarpžodinius intervalus. Kairysis puslapio laukelis turi būti ne mažesnis kaip 20 mm, dešinysis – 10 mm, viršutinis ir apatinis – po 20 mm.

Mašinarščio numeruojamas dešiniajame viršutiniame kampe iš eilės nuo pirmojo iki paskutinio puslapio. Neturi būti praleidimų ir raidinių pataisų (tokių kaip *12a* ir pan.).

Graikų raidės apvedamos raudonai ir kairiajame laukelyje parašomi jų pavadinimai (τ – *tau*, η – *eta*, Θ – *theta*...). Gotiškos raidės (jos vartotinos tik pačiais būtinaisiais atvejais) apibraukiamos mėlynu rašalu arba tušu.

2.3. Taisoma (puslapyje ne daugiau kaip 5 ženklai) ir pabraukiama juodu rašalu arba tušu. Pageidaujami šriftai nurodomi tik specialiu pabraukimu: vingiuota linija (~~~) reiškia *kursyvą* (juo paprastai pateikiami pavyzdžiai), brūkšninė linija (---) – retinimą, brūkšninė ir vingiuota linija kartu – *retintą kursyvą*, ištisinė linija – *pusjuodį šriftą*, dvigubas pabraukimas ištisine linija – **DIDŽIAŠIAS** raides, ištisinė ir vingiuota linija kartu – *pusjuodį kursyvą*. Prašytume šriftais per daug nepiktinaudžiauti.

Žodžio reikšmė aiškinama paprastose kabutėse (pvz., skr. *asvā* „kumelė“).

3. Brėžiniai turi būti visiškai parengti spaudai ir gerai suderinti su „Kalbotyros“ formatu. Ypatingas dėmesys skirtinas apvedamos medžiagos kontrastingumui, lakoniškumui ir, svarbiausia, būtinumui. Brėžinio vieta bei aiškinamasis užrašas spausdinami pačiame tekste ir pakartojami tuščiojoje brėžinio pusėje. Įsidėmėtina, kad brėžinių redaktorių kolegija neperdirbinėja – už jų kokybę visiškai atsako autoriai.

4.1. Išnašos skiriamos pastaboms, o ne literatūros nuorodoms (žr. dar 2.1). Jos numeruojamos iš eilės per visą straipsnį. Tekste išnašų numerių skaitmenys pakeliami per pusę intervalo ir rašomi be jokių skirtukų po tų žodžių ir sakinių, su kuriais atitinkamos išnašos yra susijusios; skaitmenys turi eiti prieš skyrybos ženklą, o ne po jį.

4.2. Cituojami šaltiniai ir autoriai nurodomi ne išnašose, o pačiame tekste: reikiamose vietose lenktiniuose (ne laužtiniuose, kaip daryta anksčiau) skliaustuose rašoma autoriaus pavardė (jeigu jos nėra – veikalo pavadinimo pradinis žodis arba pavadinimo santrumpa), publikacijos metai ir, jeigu reikia, atitinkami puslapiai arba paragrafai (puslapio santrumpa – *p.*, *S.*, *s.*, *c.* – *neberašom!*).

Tarp autoriaus, metų ir puslapių arba paragrafų rašomas kabelis, pvz.: (Brugmann, Delbrück, 1897, 724–728) arba (Brugmann, Delbrück, 1897, § 818). Kai vienoje vietoje minimi keli darbai, tarp jų nuorodų

žymimi klabiačiausiai, pvz.: (Jakobson, 1962, 280–284; Kazlauskas, 1966, 73–75). Jeigu cituojamojo darbo autorius minimas tekste, vartotinos tokios nuorodos: „V. Urbutis (1978, 53–55) teigia, kad...“. Prieš autorių ar veikalą tuose pačiuose skliaustuose gali būti vartojamos santrumpos *plg.*, *žr.* ir kt., pvz.: (žr. Kazlauskas, 1966, 85). (plg. LKG 1 190). Kai nurodomi keli tais pačiais metais paskelbti vieno autoriaus darbai, prie metų rašomos raidės *a*, *b*, *c*,... (1988a, 1988b ir t.t.). Nurodant veikalų raidines santrumpas, skyrybos ženklai nevartojami, o tomai žymimi arabiškais skaitmenimis, pvz.: (žr. LKŽ 12 350), (plg. LKG 1 § 500).

4.3. Šiaip vartotini tikti didžiojo „Lietuvių kalbos žodyno“ ir akademinės tritomos „Lietuvių kalbos gramatikos“ sutrumpinimai. Ypatingais atvejais straipsnio gale gali būti pridėtas specialus abėcėlinis būtinų sutrumpinimų sąrašas.

5.1. Jeigu cituojamas veikalas parašytas slavų ar kokio kito nelotyniško alfabeto raidėmis, tai autorius, veikalo pavadinimo pradžios žodis ar pavadinimo sutrumpinimas transliteruojami, pvz.: (Lekomceva, 1972, 150), (GLJ § 80); šis reikalavimas, suprantama, netaikytinas, jeigu redakcijai įteiktas straipsnis, parašytas rusų kalba. Literatūros sąraše tokie cituojami darbai pateikiami bendra abėcėlės tvarka (t.y. neišskiriami į atskirą „kitakalbių“ rašinių grupę). Labai pageidautume, kad nurodant senesnius veikalus rusų kalba, būtų laikomasi tokios rašybos, kokia tie veikalai išspausdinti, – „modernizacija“ čia labai nepageidautina.

5.2. Literatūros sąrašas, sudarytas pagal šiuos reikalavimus, atrodytų taip:

Literatūra

Ambrazas, 1990 – Амбразас В. Сравнительный синтаксис причастий балтийских языков. Вильнюс: Мокслас. Барановскій, 1890 – Барановскій А. Забѣтки о литовскомъ языкѣ и словарѣ. Санктпетербургъ: Типогр. Импер. Академіи Наукъ.

Bendiks H., 1972. *Divkaru fonemiskā interpretācija*. – Veltījums akadēmīkīm Jānim Endzelīnam. Rīga, 27–42.

Bugmann K., Delbrück B., 1897. *Grundriss der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen*. Bd. 1: *Einleitung und Lautlehre*. Strassburg: K. J. Trübner.

Cekman, 1979 – Чекман В. Н. Исследования по исторической фонологии праславянского языка: Типология и реконструкция. Минск: Наука и техника.

GLJ – Грамматика литовского языка / Отв. ред. В. Амбразас. Вильнюс: Мокслас, 1985.

Kazlauskas J., 1966a. *Fonologinė kirtio raidos baltų kalbose interpretacija*. – *Baltistica*, t. 2 (2), 119–132.

Kazlauskas J., 1966b. *Lietuvių literatūrinės kalbos diferencinių elementų sistema*. – *Kalbotyra*, t. 14, 73–81.

Kenstowicz M., 1972. *Lithuanian Phonology*. – *Studies in the Linguistic Sciences*, vol. 2, No. 2, 1–85.

Klėnavičius J., 1966. *Dėl kai kurių leksinių tarmybių literatūrinės formos*. – *Lietuvių kalbos leksikos raida / Ais. red. J. Kluoras*. Vilnius, 169–172.

Lekomceva, 1972 – Лекомцева М. И. О взаимодействии фонологических систем в районе балто-славянского пограничья. – *Балто-славянский сборник / Отв. ред. В. Н. Топоров*. Москва, 116–134.

LKG 1 – *Lietuvių kalbos gramatika*. T. 1: *Fonetika ir morfologija / Ais. red. K. Ulvydas*. V.: Mintis, 1965.

Urbutis V., 1978. *Žodžių darybos teorija*. V.: Mokslas.

5.3. Atkreiptinas dėmesys, kad periodinių leidinių bei žurnalų pavadinimai rašomi be kabučių, o tomai, sąsiviniai bei numeriai – arabiškais skaitmenimis tarp knygos ar žurnalo pavadinimo ir puslapių nuorodos. Knygų apimtis (puslapiais) nenurodoma. „GOST“ o“ skirtukas „//“ keičiamas kalbotyros literatūroje įprastu deriniu „-“. Leidimo vieta nurodytina netrumpinant miesto pavadinimo; kai leidinyje minimos daugiau kaip dvi vietos, rašoma tik pirmoji, toliau pridėdant *etc.* (pvz., vietoj *Wrocław-Warszawa-Krakow-Gdańsk* rašoma *Wrocław etc.*). Po knygos leidimo vietos rašomos dvietaškis, toliau – leidykla.

6.1. Prieš literatūros sąrašą dedama 1.3 minėta santrauka (reziumė), po sąrašo kairėje pusėje nurodoma autoriaus mokslo įstaiga ir, kiek žemiau, recenzentai, dešinėje – rankraščio įteikimo redaktoriui kolegijai data.

6.2. Jeigu straipsnis surinktas kompiuteriu, jo teksto atspaudas turi būti kuo artimesnis mašinarščiui. Tokiais atvejais redakcija labai pageidautų kartu su atspaudu gauti ir teksto įrašą diskelyje (įprastinių rašmenų kodai turi atitikti kodų lentelę *BalticRIM*, o dėl specialiųjų rašmenų pravarutų pasitarti atskirai). Diskelius autoriai gali atsiumti tik leidiniui išėjus iš spaudos.

6.3. Straipsniai (kartu su recenzijomis ir brėžiniais) įteikiami voke, ant kurio užrašoma: autoriaus inicialas ir pavardė, straipsnio pavadinimas, mokslo įstaiga, įteikimo data, autoriaus tarnybinis bei namų adresas ir atitinkami telefonai. Jeigu autorius labai suinteresuotas redaktorių sprendimu, į voką įdedamas atvirukas su pašto ženklų ir adresu.

7. Kadangi, pradėdant 43 tomu, atskiri „Kalbotyros“ sąsiviniai yra savarankiški mokslo leidiniai, kurie ne kurie čia išdėstyti reikalavimai (pvz.: 1.2, 1.3, 4.3) gali netikti kitiems sąsiviniams.

8. Dėkojame buvusiam redaktoriui prof. habil. dr. Albertui Steponavičiui – pagrindiniam šios instrukcijos rengėjui.

Redaktorių kolegija